

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проєкту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії»
щодо врегулювання податкового боргу постачальника «останньої надії»,
внесеного на розгляд Кабінетом Міністрів України,
реєстраційний номер 13679 від 22 серпня 2025 року,
до першого читання

1. Проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо врегулювання податкового боргу постачальника «останньої надії» (далі – Законопроект) Державна податкова служба України підтримує із зауваженнями.

2. У Законопроекті пропонується доповнити розділ XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон № 2019-VIII) новим пунктом 15², відповідно до якого тимчасово, до 31.12.2028, встановлюється окремий алгоритм розподілу коштів із поточного рахунку із спеціальним режимом використання постачальника «останньої надії», функції якого виконує Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» (далі – ДПЗД «Укрінтеренерго»).

Відповідно до такого алгоритму, який має встановити регулятор (Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), має відбуватися перерахування в розмірі 10 відсотків від суми коштів, що надходять від покупців електричної енергії на поточний рахунок із спеціальним режимом використання постачальника «останньої надії», на небюджетний рахунок постачальника «останньої надії», відкритий в органі Державної казначейської служби України, зі спрямуванням надалі таких коштів постачальником «останньої надії» у погашення податкового боргу, сплати податку на додану вартість, який виникатиме під час погашення такого податкового боргу, а також сплати штрафних санкцій та пені, нарахованих за невчасну сплату таких податків та платежів. Решта коштів спрямовується на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оператора системи передачі до повного погашення недоплати за куплений постачальником «останньої надії» небаланс електричної енергії.

Після погашення у повному обсязі податкового боргу, сплати податку на додану вартість, який виникатиме під час погашення такого податкового боргу, а також сплати штрафних санкцій та пені, нарахованих за невчасну сплату таких податків та платежів, кошти спрямовуються на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оператора системи передачі.

Таким чином, Законопроектом передбачений алгоритм розрахунків, за яким погашення (сплата) податкового боргу здійснюється постачальником

«останньої надії» (ДПЗД «Укрінтеренерго») самостійно, а не за рахунок здійснення органами ДПС заходів зі стягнення (погашення) податкового боргу. Тому ДПС підтримує пропозицію щодо повного розрахунку постачальника «останньої надії» з бюджетом за податковими платежами шляхом включення до алгоритму розрахунків спрямування коштів у рахунок погашення податкового боргу.

Зазначимо також, що відповідно до пункту 2¹ розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 року № 1023-р «Про визначення державного підприємства зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» постачальником «останньої надії» (далі – розпорядження № 1023-р) небюджетний рахунок відкривається ДПЗД «Укрінтеренерго» в органі Державної казначейської служби для зарахування коштів, які надходять від діяльності підприємства (крім надходжень за електричну енергію), для здійснення виплат заробітної плати та пов'язаних із нею податків та обов'язкових платежів.

Оскільки за запропонованим алгоритмом зараховані на поточний рахунок із спеціальним режимом використання постачальника «останньої надії» кошти від покупців електричної енергії на практиці перераховуватимуться на небюджетний рахунок постачальника «останньої надії», існує ймовірність, що такі кошти неможливо буде розмежувати, що призведе до їх спрямування на здійснення виплат заробітної плати і пов'язаних із нею податків та обов'язкових платежів (податок на доходи фізичних осіб, військовий збір, єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), а не на погашення податкового боргу з платежів, за якими він обліковується.

До того ж відповідно до пункту 1 розпорядження № 1023-р ДПЗД «Укрінтеренерго» визначено постачальником «останньої надії» з 01.01.2019 до 31.12.2025. Відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення постачальника «останньої надії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 року № 1056, постачальник «останньої надії» визначається на конкурсній основі, Кабінет Міністрів України своїм рішенням визначає постачальником «останньої надії» переможця конкурсу та покладає на нього спеціальні обов'язки щодо виконання функцій постачальника «останньої надії», а також визначає дату початку здійснення таких функцій.

Отже, положення Законопроекту суперечать частині другій статті 64 Закону № 2019-VIII, згідно з якою визначення постачальника «останньої надії» здійснюється рішенням Кабінету Міністрів України за результатами конкурсу, проведеного у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України. Тобто зазначення найменування постачальника «останньої надії» у законодавчому акті, а не в акті Уряду та терміну, що перебільшує термін, на який такому електропостачальнику надано повноваження, є неприпустимим.

Тому пропозиція щодо встановлення алгоритму розрахунків для ДПЗД «Укрінтеренерго» до 31.12.2028 суперечить засадам проведення

конкурсного відбору постачальника «останньої надії» та визначеному на сьогодні терміну дії повноважень – до 31.12.2025.

Слід також зауважити, що при погашенні податкового боргу податкові зобов'язання з податку на додану вартість не виникають. У зв'язку із наведеним вважаємо за доцільне в абзацах першому та другому пункту 15² розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Законопроєкту слова «сплати податку на додану вартість, який виникатиме під час погашення такого податкового боргу» виключити.

Враховуючи зазначене, Державна податкова служба України підтримує наданий до розгляду законопроєкт із зауваженнями.

**Заступник Голови Державної
податкової служби України**

Андрій ТРОЦКО